

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Tomáše Herce a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **S. D.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2023, č. j. OAM-1276/ZA-ZA11-K02-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2024, č. j. 16 Az 4/2024-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ve věci jde o rozhodování o žádosti státního příslušníka Kyrgyzské republiky o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, nebo národního humanitárního azylu podle § 14 tohoto zákona z obavy z pronásledování po návratu z důvodu své sexuální orientace.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) přicestoval v roce 2020 na území České republiky na základě dlouhodobého víza. Toto vízum mu bylo uděleno za účelem studia na jazykové škole a následně prodlouženo do listopadu 2021. Následné žádosti stěžovatele o udělení povolení k dlouhodobému pobytu nicméně nebylo vyhověno. Ode dne 18. 1. 2022, kdy nabylo právní moci zamítavé rozhodnutí, pobýval na území bez oprávnění k pobytu. Policie České republiky jej zajistila dne 24. 6. 2023, načež rozhodla o jeho vyhoštění a byl mu vydán výjezdní příkaz s povinností vycestovat do 25. 7. 2023. Podle protokolu o výsledku stěžovatel výslovně sdělil, že si byl vědom chybějícího pobytového oprávnění. Do domovské země se vrátit nechtěl, jelikož zde má přátele. Nebyla mu známa žádná překážka vycestování a Kyrgyzstán označil za bezpečnou zemi, ve které mu nic nehrozí.

[3] Výjezdní příkaz stěžovatel nerespektoval a dne 18. 9. 2023 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvod uvedl svou homosexuální orientaci, která není v jeho

zemi původu akceptována, zejména s ohledem na to, že 90 % tamních obyvatel jsou muslimové. Obavy z pronásledování vycházejí ze skutečnosti, že spolužáci stěžovatele, kteří s ním studovali v České republice na jazykové škole a vrátili se zpět do Kyrgyzstánu, měli po B., odkud stěžovatel pochází, rozšířit informaci o jeho sexuální orientaci. Jediný, kdo jej v jeho vlasti chránil, byl jeho otec, který zemřel dva týdny před podáním žádosti. Při pohovoru dne 21. 9. 2023 stěžovatel sdělil, že si svou sexuální orientaci uvědomil ve věku 18 let, kdy odcestoval do České republiky. V zemi původu se proto s žádnými problémy setkat nestihl. Byl pouze svědkem incidentu, při němž byl jeho kamarád fyzicky napaden poté, co se rozšířila informace o jeho homosexualitě. Stěžovatel se obává, že při návratu do Kyrgyzstánu by se musel odstěhovat z Biškeku a následně tajit svou orientaci, aby jej lidé nezbili. Policie by takový útok neřešila.

[4] Žalovaný shora označeným rozhodnutím stěžovateli mezinárodní ochranu v žádné z jejích zákonných forem neudělil. Stěžovatel vycestoval za studiem dobrovolně, svou sexuální orientaci v Kyrgyzstánu nikdy neprojevoval a neměl v této souvislosti žádné problémy s tamními státními orgány. Jeho obavy, že by při návratu čelil šikaně spoluobčanů a že by mu policie nepomohla, jsou ničím nepodložené subjektivní spekulace či účelová tvrzení. Žalovaný poukázal i na rozpor mezi výpovědí stěžovatele ve správním řízení o vyhoštění, že mu v zemi původu nic nehrozí, a jeho tvrzeními v azylovém řízení. Stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany až po třech letech pobytu v České republice, a to poté, co mu byl vydán výjezdní příkaz. Z podkladů, které měl žalovaný k dispozici (zejména z výroční zprávy organizace ILGA-Europe, *Výroční přezkoumání stavu lidských práv lesbických, homosexuálních, bisexuálních, transsexuálních a intersexuálních osob v Kyrgyzstánu za období od ledna do prosince 2022*), nevyplynulo, že by homosexuálové byly v Kyrgyzstánu vystaveny cílenému, systematickému a plošnému pronásledování státních orgánů, nebo že by toto jednání jimi bylo plošně tolerováno.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu z důvodu jeho nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti. Podle jeho názoru je založeno na nesprávném závěru, že postavení homosexuálů v Kyrgyzstánu neprovází žádné pronásledování, ačkoli podklady zajištěné správním orgánem fakticky hodnotí situaci v domovském státě velmi negativně. Při návratu do vlasti by byl stěžovatel nucen k uzavření sňatku s ženou a následnému zakládání rodiny, což je pro něj nepředstavitelné. Nemohl by žít svobodným způsobem života. Napadené rozhodnutí se nezabývá právním postavením homosexuálů v domovském státě stěžovatele a neuvádí žádné příklady osob, které by se otevřeně hlásily k homosexuální orientaci. Aktivita zlomku občanské společnosti nevypovídají nic o případném pronásledování skutečných příslušníků sexuálních menšin.

[6] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) napadeným rozsudkem žalobu stěžovatele zamítl. Ztotožnil se v něm se závěry žalovaného. Nadto dodal, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům bez dalšího neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Stěžovatel nesdělil, že by někdo vyhledal kyrgyzskou vnitřní ochranu v souvislosti se zmíněným incidentem napadení jiného homosexuála. Stěžovatel rovněž nebyl podroben státními orgány či bezpečnostními složkami jeho domovského státu žádnému špatnému zacházení.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

pokračování

[7] Stěžovatel napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), navrhl jej zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Napadený rozsudek považuje za nezákonný a nepřezkoumatelný, neboť neodpovídá na zásadní otázky podané žádosti. Z provedeného dokazování vyplývá, že jsou příslušníci LGBT komunity v Kyrgyzstánu diskriminováni. Homosexualita je právním řádem i společností vnímána jako nežádoucí a stěžovatel by po nuceném návratu do domovského státu nemohl žít svobodně. I když samotná homosexualita není trestná, její projevy jsou nezákonné jako možná propagace homosexuality, což ji staví mimo zákon. O tom svědčí i to, že oslavy obdobné pražskému Pride jsou striktně zakázány a gay kluby jsou provozovány toliko skrytě jako nezákonné podniky.

[8] V souladu s obecnými zásadami azylového řízení bylo při posouzení žádosti stěžovatele nezbytné nejprve objektivně zhodnotit postavení homosexuálů na území domovského státu stěžovatele, poté postavit najisto, zda je stěžovatel skutečně homosexuál, a nakonec posoudit relevanci jeho obav. Odůvodnění napadeného rozhodnutí však nenabízí přesvědčivé zhodnocení postavení členů LGBT komunity v Rusku a schovává se za závěry typu „situace se zlepšuje“. Zcela také rezignuje na posouzení sexuální orientace stěžovatele. Ačkoli není možné lékařsky posoudit a přezkoumat tvrzení stěžovatele o jeho sexuální orientaci, nelze přehlédnout, že před správním orgánem netajil existenci milostného vztahu, a jeho partnera tak bylo možné podle § 3 správního řádu vytěžit jako svědka. Pokud je tedy stěžovatel skutečně homosexuálem a jeho orientace je v jeho domovském státě tolerována jen za předpokladu, je-li skrývána, nelze po něm spravedlivě požadovat, aby se za svou orientaci styděl a aktivně ji maskoval. Obavy stěžovatele jsou o to bolestivější, že by jej po návratu čekala povinná účast v armádě, kde by nedokázal skrýt svou sexuální orientaci a zajisté by čelil značné diskriminaci.

[9] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil s napadeným rozsudkem. Stěžovatel nikdy pronásledování v domovské zemi nečelil a jeho obavy jsou pouze spekulativní. Žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany je účelová s ohledem na rozpor v jeho výpovědi při pohovoru k této žádosti a při výsledku v řízení o vyhoštění. Stěžovatel měl řešit svůj pobyt jinou zákonnou cestou, a nikoli zneužívat institut mezinárodní ochrany.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

[11] Kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před krajským soudem rozhodoval samosoudce podle § 31 odst. 2 s. ř. s. a která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná. Tak tomu je i ve věcech mezinárodní ochrany.

[12] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od

ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] Stěžovatel uplatňuje jediný důvod kasační stížnosti, který směřuje vůči napadenému rozsudku. Je ním obecné tvrzení o jeho nepřezkoumatelnosti. Právní otázkou, kdy je rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné, se Nejvyšší správní soud zabýval v mnoha svých rozhodnutích.

[15] Soudní rozhodnutí je přezkoumatelné, je-li z něj patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posouzení rozhodných skutečností a z jakých důvodů považoval právní závěry účastníků řízení za nesprávné [např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76]. Závěr o nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí *„připadá v úvahu výjimečně, není-li z odůvodnění rozhodnutí krajského soudu vůbec patrné, jak soud hodnotil podstatné důvody či skutečnosti uplatněné v rámci žalobních bodů. Naopak nelze považovat za nepřezkoumatelné takové rozhodnutí krajského soudu, z jehož odůvodnění lze (byť i zohledněním celkového kontextu důvodů uvedených v odůvodnění) seznat, jaký názor krajský soud zaujal vůči důležitým skutkovým a právním otázkám podstatným pro rozhodnutí projednávané věci“* (např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, bod 29). Napadený rozsudek nicméně nepřezkoumatelný není. Z jeho odůvodnění jsou seznatelná skutková zjištění i právní závěry městského soudu, na nichž je založen, a v tomto ohledu mu nelze nic vytknout.

[16] Všechny ostatní námitky stěžovatele se míjí s předmětem řízení, neboť jimi nejsou zpochybňovány právní závěry městského soudu ani žalovaného. Zjevně jde o důvody týkající se jiné věci, v níž jiný cizinec pocházející z Ruska žádal o udělení mezinárodní ochrany z obav z pronásledování z důvodu sexuální orientace za odlišných skutkových okolností. Na věc stěžovatele nedopadají námitky nezákonnosti projevů homosexuálního chování, které by mohly být považovány za zakázanou propagaci homosexuality. Z napadeného rozsudku ani rozhodnutí žalovaného nevyplývá, že by takováto právní úprava v Kyrgyzstánu platila. Městský soud ani žalovaný rovněž nezpochybňovali sexuální orientaci stěžovatele, nýbrž pouze důvodnost jeho obav z návratu do Kyrgyzstánu. Stěžovatel rovněž netvrdil, že má v České republice partnera, ani nepoukazoval na možné následky jeho povinné účasti v armádě. Z úřední činnosti Nejvyšší správní soud zjistil, že tato část odůvodnění kasační stížnosti je doslovně převzata z jiné kasační stížnosti, která byla v nesouvisející věci sp. zn. 2 Azs 260/2022 podána v zastoupení tehdejšího stěžovatele stejným advokátem.

[17] Uvedené námitky stěžovatele se vůbec nevztahují k předcházejícímu řízení, z něhož vzešel napadený rozsudek, protože v nich nelze spatřovat důvody kasační stížnosti podle § 103 s. ř. s. Jde o námitky, které ze své povahy nemohou vést k závěru o důvodnosti kasační stížnosti.

pokračování

[18] Lze uzavřít, že při posouzení kasační stížnosti nevystala žádná právní otázka, která by zakládala některý z předpokladů její přijatelnosti, jak byly vymezeny výše. Nejvyšší správní soud při respektování zákonných mezí přezkumu v tomto řízení ve věci neshledal ani žádné zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť jde o zjednodušený meritorní přezkum napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel úspěšný nebyl, v důsledku čehož nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl sice úspěch, v řízení o kasační stížnosti ale žádné náklady nevynaložil, a tudíž mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2025

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu